Enigma

Domnule, am auzit în tinerete o ghicitoare
Si i-am uitat raspunsul.
,,Tenghelita,
Menghelita,
De carcee,
Tombolita.
Ghici, ce e?"
De vreo patruzeci de ani mã tot chinui
S-o dezleg,
Sau sã-mi aduc aminte raspunsul.
M-am dus în satuul în care-am auzit-o,
Am intrebat din om în om:
Nimeni nu stia,
O ghicitoare care-a disparut.

Maica Mare, Maria Radulescu Falcoianu
Numita maica Rica, din comuna Redea, Romanati,
I-a spus în 1919 lui neica lonescu,
Din Redea, ghicitoarea asta.
Când si-a dat el seama c-a uitat raspunsul,
Maica Rica murise.
Si de-atunci il tot chinuie.
Daca ar fi ca în povesti, ar fi trebuit sã i se taie
Capul. ca nu poate dezlega enigma.
Dar nici ghicitoarea nu se mai poate dezlega singura
Si se foloseste de el, ca sã-si aduca aminte
Raspunsul. Toate au avut un sens pe vremuri,
Si au disparut, fie sensul, fie cuvintele acestui sens.

,,Tenghelita,
Menghelita,
De carcee
Tombolita.
Ghici ce e?"

Nu cred c-o sã ghicesc pana mor,
Spune batranul, si la coltul ochilor i se
Increteste un zambet al ochilor, subtire.
Da, uite ti-o spun si eu dumitale.
Vezi dumneata ca si zicerile astea
Sunt ca niste fantani, care, daca nu mai sunt sleite,
Se infunda, cad ghizdurile si creste rogoz si
Ardelul broastei din ele.

Am vãzut odata niste oameni
Se uitau la o fantana, care se cam invechise.
Cumpana se cam usurase.
Unul a zis:
- De coinace trebuie sã mai punem
Un fier de plug,
Sã atarne bine.
Sã se cumpaneasca bine, asa.

Fierul vechi de plug
Atarnand de cumpene,
Arand prin aer de cate ori
Se afunda galeata
Si iarasi coborand cu brazda lui de cer...
Daca mã-ntrebi unde s-au dus, toate, cum de-au disparut
Nu stiu ce sã-ti raspund.
Ca ,,Tenghelita, menghelita" aceea.

Ghici ce e?